

[Socialministeren.]

Hvad særlig angaar de seks igangværende Statsungdomslejr, er disse nu fuldt belagt. Bortset fra Vitskøl, hvor de unge beskæftiges dels paa Snedkerværksted, dels ved Landbrug, beskæftiges de unge ved Kultiveringsarbejder paa Heder og i Statskovene. Det er mit Indtryk, at disse Arbejder er egnede til Formaålet. Bortset fra enkelte Vanskeligheder af mere tilfældig Karakter, som det var at vente, at denne hidtil uprøvede Form for Beskæftigelse vilde medføre, lyder samtlige Indberetninger paa, at der i det store og hele arbejdes godt og med stigende Interesse, ligesom de unge hurtigt finder sig til Rette og er glade for de Forhold, hvorunder de lever.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Siden jeg sidst havde Ordet under Finanslovdebatten, er der fremsat nogle Bemærkninger vedrørende Undervisningsministeriet, og idet jeg i øvrigt henviser til, hvad jeg sagde under min første Tale, som ogsaa kan tjene til Svar paa en Del af det, der er fremført siden, vil jeg knytte nogle Bemærkninger til enkelte af de Udtalelser, der er fremsat.

Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup har paa ny omtalt Skolesagen fra Vedsted. Jeg har intet at tilføje til det, jeg udtalte, da jeg sidst havde Ordet om denne Sag. Det ærede Medlems Fremstilling er saa agitorisk præget, at jeg ikke kan tage Standpunkt til Spørgsmaalet, før begge Parter har haft Adgang til at udtale sig. Men det ærede Medlem har intet som helst sagligt Grundlag for at sige, at jeg i mit Svar til ham angaaende Friskolens Stilling gik uden om det principielle. Jeg fremhævede klart og afgjort Friskolens Ret til at raade i sin Skole. Tilsynsloven af 1933 har givet Friskolen denne Ret, og ingen Skolekommission kan mod en Friskolekreds's Ønske blande sig i Friskolens Forhold. At det ærede Medlem ikke var tilfreds med mine Udtalelser, er jo beklageligt, men det var vel ogsaa et stort Maal at sætte sig. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem overhovedet er tilfreds med noget som helst. Utilfredsheden indtager i hvert Fald øjensynlig efter det, der kommer fra det ærede Medlem selv, en langt større Plads hos det ærede Medlem.

Det ærede Medlem vilde med sine Udtalelser føre Linien tilbage til Drøftelserne i Viborg Stænderforsamling, hvor Skole-spørgsmaalet ogsaa stod paa Dagsordenen. Der er dog øjensynlig stor Brist i denne Sammenligning. Skoletvangen, som den-

gang fandtes, er afløst af Undervisningspligten med fuld Frihed for Forældrene til selv at tage Ansvar for deres Børns Undervisning, og dette er underbygget ved en Lovgivning, der sikrer frie Forældreskoler fuldt Selvstyre. Som Forholdene var for hundrede Aar siden, var der derfor et stærkt Realitetsgrundlag bag de jyske Bønders Tale i Viborg Stænderforsamling, og derfor kunde den Tale, der blev ført, føres med Vægt og Myndighed. Naar det ærede Medlem nu, da Forholdene er helt andre, vil søge at efterligne Talen fra Stænderforsamlingen, virker det kun som en spød og farveløs Efterklang. Jeg mener ikke, at alt vedrørende Friskolens Forhold er fuldt tilfredsstillende, og jeg vil gerne drøfte Ændringer, som Friskolens Folk anser for nødvendige, og dette skulde det ærede Medlem støtte mig i, hvis det er Friskolens Tarv, han har for Øje.

Det ærede Medlem Hr. Juul sagde første Gang under denne Debat, at der i Øjeblikket foregaar en stærk Centralisering af Skolevæsenet Landet over, hvorved alle Børn og Lærere klumpes sammen, og det ærede Medlems Mening var denne, at en saadan Centralisering af Skolevæsenet vilde være til Skade for Samarbejdet mellem Hjem og Skole. Heroverfor paaviste jeg, at den Centralisering, der foregaar, for en stor Del bestaar i, at 2- og 4-klassede Skoler afløses af 3- og 5-klassede Skoler, enkelte Steder 6- eller 7-klassede, men det er Undtagelser, og jeg paaviste, at det almindelige Børnetal i en saadan Centralskole er fra 100 til 150. Det var derfor fuldt begrundet, naar jeg spurgte det ærede Medlem, hvad han forstod ved de store Centralskoler, hvor Børn og Lærere klumpes sammen. Det ærede Medlem siger nu, at en 5-klasset Skole kan være en udmærket Skole. Ja, men maa jeg saa spørge: Hvad Mening er der saa i, at det ærede Medlem kritiserer, at der indrettes saadanne Skoler Landet over, og hvad Mening er der i Talen om, at Centralisering af Skolevæsenet fører til, at Skolen mister Forbindelsen med Hjemmene, naar Sandheden er, at de fleste 5-klassede Skoler ikke har flere Børn, end den 4-klassede Skole har under den gamle Ordning?

Det ærede Medlem ønsker, at Forældrene inden for hvert Skoledistrikt skal kunne afgøre, om deres Skole skal bevares eller nedlægges. Mener det ærede Medlem, at dette skal gennemføres uden Hensyn til, om der kun er meget faa Børn i Skolen? Det er jo ikke rigtigt, at det er alene, fordi vi har faaet den nye Skolelov, at det er blevet billigere at samle Børnene til Under-